

Přívlastek (Pk)

- rozvíjející větný člen
- závisí jen na podstatném jménu
- blíže určuje (zpřesňuje) význam podstatného jména
- ptáme se na něj: JAKÝ, KTERÝ, ČÍ?

Bývá vyjádřen:

➤ přídavným jménem

Nádherné květiny rozkvetly.

květiny rozkvetly



Nádherné



➤ zájmenem

Tento den se vydařil.

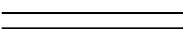
den se vydařil

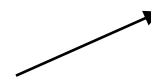


Tento

➤ číslovkou

*Odbíjela **devátá** hodina.*

Odbíjela  *hodina*



devátá

*Přečetl **mnoho** knih.*

➤ podstatným jménem

*Brána **pekla** byla hrůzostrašná.*

Brána  *byla hrůzostrašná*



pekla

*Koruna **krále** se tak povážlivě nahnula.*

➤ příslovcem

*Cesta **domů** stoupala.*

Cesta \equiv *stoupala*
↑
domů

➤ infinitivem

*Snaha **uspět** rozhodla.*

Snaha \equiv *rozhodla*
↑
uspět

Rozlišujeme přívlastek:

- shodný
- neshodný
- postupně rozvíjející
- několikanásobný
- volný
- těsný
- přístavek

Přívlastek shodný (Pks)

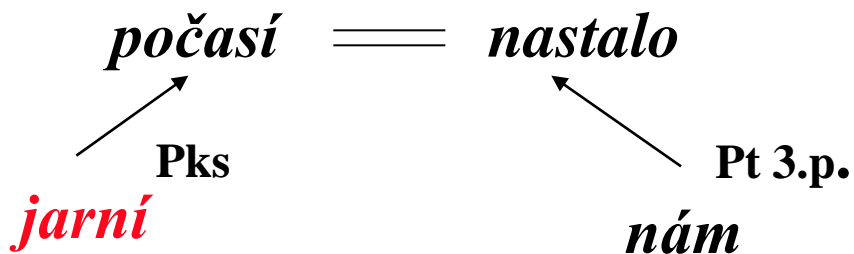
Shodné přívlastky se shodují se svými řídicími členy:

- v pádě
- v čísle
- v rodě

Zpravidla stojí před podstatným jménem.

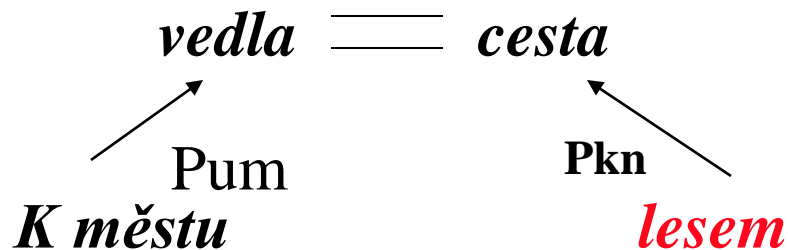
*Nastalo nám **jarní** počasí.*

*Je to velmi **pilný** žák.*



Přívlastek neshodný (Pkn)

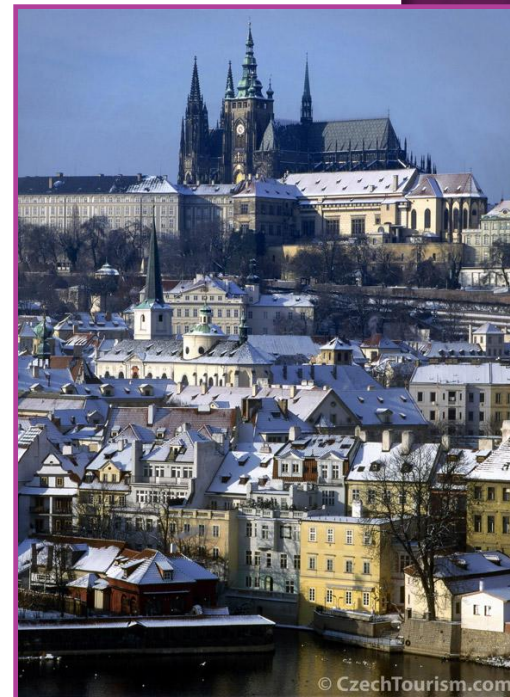
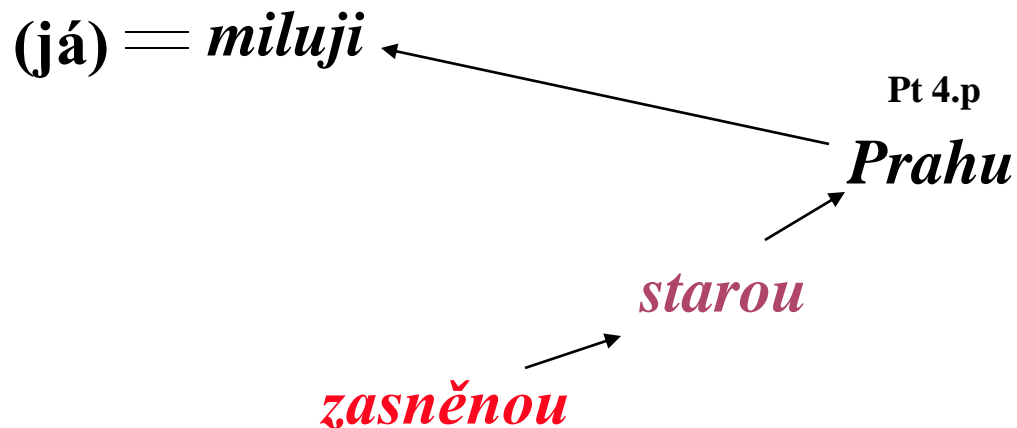
K městu vedla cesta.



Neshodný přívlastek bývá nejčastěji vyjádřen podstatným jménem a stává za svým řídícím členem. (*panovníkem z Čech, chuť se napít, cesta domů,*)

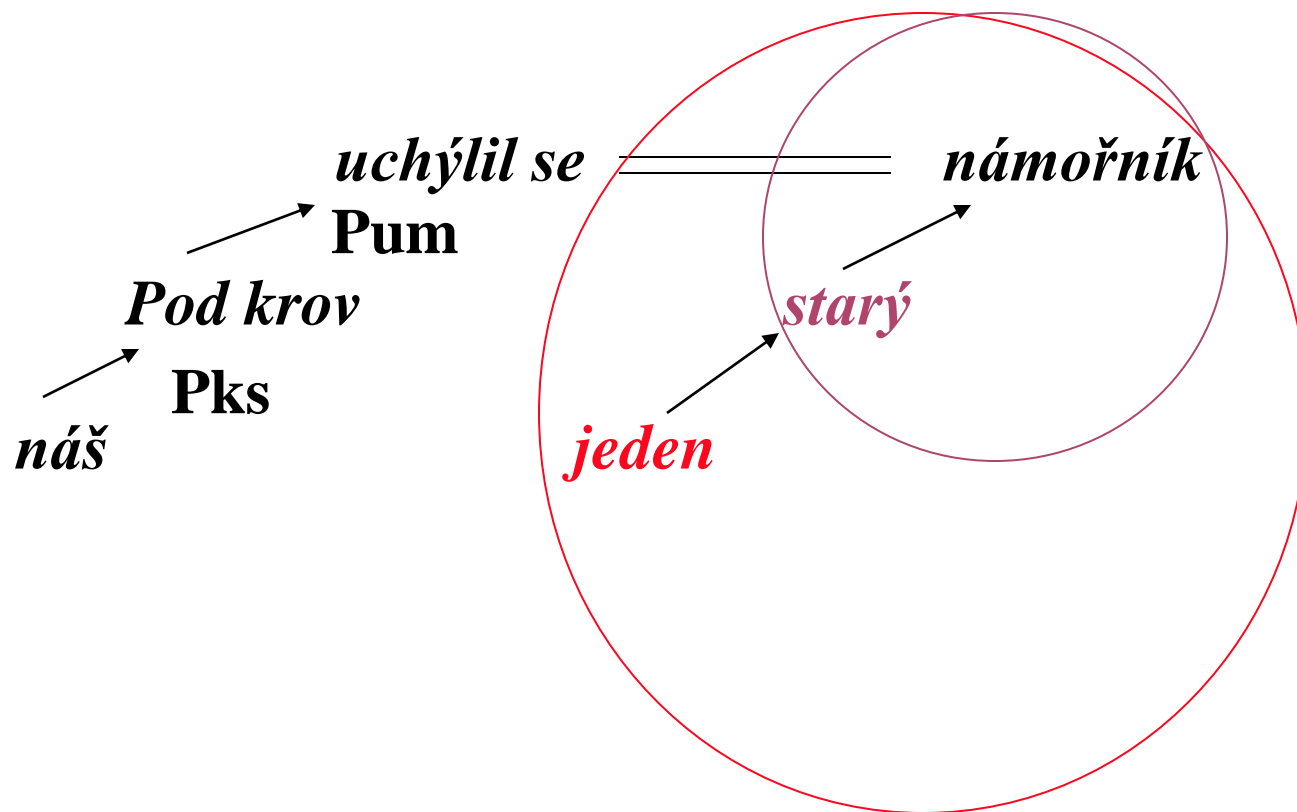
Přívlastek postupně rozvíjející

Miluji *zasněnou starou* Prahu.



- neoddělujeme ho čárkou
- mezi přívlastky nelze vložit spojku ani psát čárky

Pod náš krov se uchýlil jeden starý námořník.



Přívlastek postupně rozvíjející

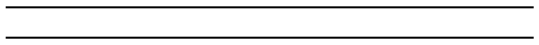
Přívlastek několikanásobný

Vrcholky *hor a kopců* se zazelenaly.

Vrcholky se zazelenaly
 ↖ ↖
 hor a kopců

- přívlastky jsou souřadné
- oddělujeme čárkami
- jejich pořadí lze změnit

*Námořník byl **silný, svalnatý a opálený** chlapík.*

Námořník  *byl chlapík*



silný, svalnatý a opálený

Přívlastek několikanásobný

Úkol: Rozhodni, zda se jedná o několikanásobný
či postupně rozvíjející přívlastek.
Doplň čárky, kde je třeba.

osobní a nákladní automobily

můj starý školní sešit

výborný ovčí sýr

ŘEŠENÍ

- ◉ osobní a nákladní automobily - několikanásobný
- ◉ můj starý školní sešit - postupně rozvíjející
- ◉ výborný ovčí sýr - postupně rozvíjející

Přívlastek volný

*Venku v mé zahrádce, **ochlazované občasným větříkem**, bylo příjemně.*

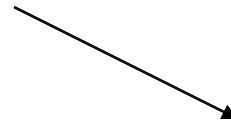
- můžeme jej vynechat bez porušení smyslu
- oddělujeme jej čárkami

Přívlastek těsný

*Je to film **nepřístupný mládeži do 18 let**.*

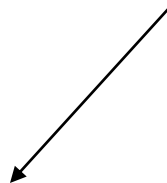
- nemůže být z věty vypuštěn, protože by se smysl věty změnil

Sportovci *reprezentující ČR v lehké atletice* nezískali na olympiádě žádné medaile.



Přívlastek těsný

Alík, *plazící se po břiše k svému pánovi,* provinile kňučel.



Přívlastek volný

Úkol: Rozhodni, zda se jedná o těsný či volný přívlastek a doplň čárky, kde chybí.

Stádo ovcí pasoucí se poklidně na louce hlídali dva ovčáci.

Muž přecházející přes přechod nejednou padl k zemi.

Léky tišící bolest jsou nezbytnou potřebou pacientů s vyhřezlou ploténkou.

Na nádraží potkal svou sestřenicí Hanu mající zavázanou hlavu.

Řešení:

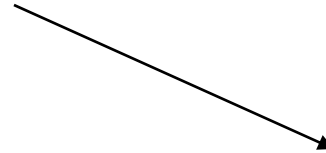
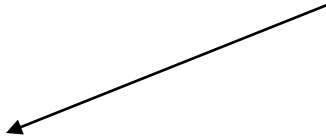
Stádo ovcí , pasoucí se poklidně na louce , hlídali dva ovčáci.

Muž přecházející přes přechod nejdnou padl k zemi.

Léky tišící bolest jsou nezbytnou potřebou pacientů s vyhřezlou ploténkou.

Na nádraží potkal svou sestřenici Hanu , mající zavázanou hlavu.

Přístavek – shodný přívlastek vyjádřený podstatným jménem



Jednoslovný = těsný

***Chudák** matka se nasterala.*

***Chudák** ≡ matka = se nasterala*

Rozvitý = volně připojený

*Alois Jirásek, **rodák z Hronova**,
je náš významný autor
historických románů a povídek.*

➤ oddělujeme čárkami